

„Przygotowanie dziecka do roli ucznia”

Okres przedszkolny jest przygotowaniem dziecka do bardzo ważnego etapu jego życia, do zupełnie nowej roli – roli ucznia.

W tym procesie ważną rolę spełniają rodzice, a wytrwała praca w przygotowaniu dziecka do nauki wymaga od Was osobistego zaangażowania.

Bardzo ważnym zadaniem Rodziców jest wykształcenie w dziecku wiary w siebie, w swoje siły i możliwości, a nie wyręczanie go we wszystkich jego poczynaniach. Dziecku należy tłumaczyć, że tylko wytrwała praca przynosi efekty. Coś co na początku nie jest łatwe, po kilku nie udanych próbach przy wsparciu rodziców staje się możliwe do wykonania i nie sprawia już dziecku żadnych problemów. Należy pamiętać, by przy wspólnej pracy z dzieckiem stosować zasadę, która brzmi: zachęcać, lecz nie zmuszać.

Ćwiczenia powinny być wykonywane w atmosferze wzajemnej akceptacji i zabawy. Wówczas dziecko przezwycięży lęk przed niepowodzeniem i niechęć do rysowania i pisania. Warto, abyście Państwo brali czynny udział w poczynaniach dziecka, staniecie się wówczas drodzy Rodzice nie tylko wydającymi polecenia obserwatorami, ale wspianymi pomocnikami, którzy razem z własnym dzieckiem też się uczą.

Wspólna zabawa z mamą lub tatą, którzy dla 6 latka są nadal najważniejszymi osobami w jego życiu i rozwoju, gwarantuje doskonały kontakt emocjonalny. To znakomita okazja do rozmowy, która wzbogaca język dziecka tak niezbędny w procesie komunikowania się z otoczeniem.

Pamiętajmy, że dziecko pracuje zawsze na wyższym poziomie, gdy czyni to z dorosłym, niż gdy jest pozostawione samo sobie.

Często w rozmowach z rodzicami nauczyciele słyszą: „ale w domu moje dziecko świetnie sobie radzi” i nic w tym dziwnego. W domu dziecko ma dorosłego wyłącznie dla siebie, a w przedszkolu przy dużej ilości dzieci nauczyciel nie zawsze jest w stanie zapewnić dziecku należytą pomoc w danej chwili. Przystępując do pracy z dzieckiem w domu należy pamiętać, by zawsze je pochwalić za wysiłek i nagrodzić odpowiednim słowem, mówiąc: świetnie, dobrze, podoba mi się, to zachęca dziecko do dalszych ćwiczeń i zabaw związanych z przygotowaniem dziecka do rozpoczęcia nauki pisania.

Poniżej przedstawię kilka propozycji ćwiczeń przygotowujących dziecko do nauki pisania, które można wykorzystać w pracy z dzieckiem w domu. Proponuję wykonanie jednego, dwóch zadań dziennie, ale za to starannie i systematycznie.

Podczas ćwiczeń konieczna jest obecność dorosłego, a zatem

Życzę dobrej zabawy Rodzicom i dzieciom.

PROPOZYCJA ĆWICZEŃ DLA DZIECI I RODZICÓW

Zabawy manipulacyjne ilustrowane ruchem rąk i palców:

Zabawy ilustrowane ruchem rąk i palców, usprawniają ruchy rąk, rozwijają świadomość własnego ciała i przestrzeni, służą odprężeniu, ale mają też aspekt psychologiczny. Są one proste, a prowadzone indywidualnie umożliwiają kontakt fizyczny pomiędzy dorosłym a dzieckiem co w efekcie sprzyja przeżywaniu miłości, zaufania i bezpieczeństwa.

- „Idzie rak nieborak” - Wędruj po stole lub podłodze równoległe z dzieckiem paluszkami na dłuższych dystansach w ten sposób, by kolejno każdy palec dotykał podłoża. Możesz

również zrobić zawody „Czyje paluszki dojdą pierwsze do końca?” (dobrze rozgrzewają dłonie)

- „Kominarz” - Naucz dziecko wierszyka: Idzie kominarz po drabinie, fiku- miku już w kominie. Najpierw dziecko recytuje, dorosły przeplata palce, następnie zmiana ról.
- Mam pięć paluszków - Dorosły recytuje wiersz, poruszając palcami lewej i prawej dłoni, kręci dłońmi w nadgarstkach, jednocześnie poruszając palcami, dziecko naśladuje czynności dorosłego. Przy drugiej części wiersza zaciska dłoń w pięść i kolejno, zgodnie z treścią otwiera każdy palec po kolei. Gdy dziecko zapamięta treść wiersza można zrobić zamianę ról.

Mam pięć paluszków u ręki lewej i pięć paluszków u ręki prawej.

Pięć to nie dużo, ale wystarczy do każdej pracy i do zabawy

Kciuk, wskazujący, potem środkowy, po nim serdeczny, na końcu mały.

Pierwszy i drugi, trzeci i czwarty, na końcu piąty trochę nieśmiały.

Usprawnianie palców

- Gra na pianinie - stukanie wszystkimi palcami obu rąk, dwoma palcami obu rąk np. w rytm melodii nuconej przez dorosłego lub słyszanej z kasy magnetofonowej
- Zabawa w deszcz - dzieci wolno stukają na przemian palcem wskazującym jednej i drugiej ręki, potem po dwa palce każdej ręki i na końcu wszystkie palce. Rytm należy przyspieszać.
- Podbijanie balonu- Należy podbijać balon wyłącznie palcami prawej i lewej ręki. Wówczas następuje manipulacja rękami tj. zginanie i prostowanie.
- „Wrywanki”

– Dziecko wrywa palcami skrawki papieru

– Dziecko wrywa palcami określone wzory z gazet np. koła, kwadraty itp.

– Dziecko wrywa palcami konkretne przedmioty, postacie

– Dziecko zapełnia najpierw małe kontury, potem coraz większe oklejając je wyrwanymi skrawkami papieru.

- „Nawlekanki” - na początku dziecko za pomocą drutu nawleka duże korale, z dużymi otworami (jeżeli w domu nie ma koralu, można nawlekać guziki) później drobne korale za pomocą igły z nitką, następnie może nawlekać jarzębinę, kasztany. Dziecko może też przewlekać sznurowadła w butach.
- Korzystanie z gier typu: pchełki, skaczące czapeczki, koszykówka stołowa, bierki.

Ćwiczenia sprawności manualnej:

Ćwiczenia te usprawniają ruchy ręki, doprowadzają do swobodnych ruchów przy malowaniu i rysowaniu.

- Malowanie:

– Wypełnianie kolorem całej powierzchni papieru, a następnie płaszczyzny ograniczonej konturem początkowo farbami, kredą, a następnie kredkami świecowymi i ołówkowymi.

– Malowanie form kolistych typu: koła, spirale, ślimaki, muszle. Najpierw wodząc po wzorze palcem, a następnie kredką po wzorze na koniec samodzielnie.

– Malowanie form falistych.

– Malowanie palcem, pędzlem, wacikami na dużych arkuszach papieru

– Malowanie farbami dużych kształtów, gdzie dziecko wykonuje szerokie ruchy ramion

- Rysowanie:

– Kopiowanie rysunków tzw. kalkowanie. Rysunek powinien być łatwy i niezbyt duży, o wyraźnych konturach.

– Obrysowywanie gotowych szablonów, ołówkiem, kredką

– Wypełnianie kolorami konturowych książeczek

– Rysowanie patykiem maczanym w farbie

– Rysowanie patykiem po ziemi (jako forma odpoczynku po długim spacerze)

– Dorysowywanie brakujących części na obrazku

– Rysowanie kredą, węglem rysunkowym, kredkami świecowymi, pisakami

- Lepienie z plasteliny, modeliny, mas plastycznych

– gniecie, ściskanie, klepanie, rwanie na kawałki, wałkowanie, odciskanie w bryłce palców, dłoni

– toczenie kul, wałeczków, placuszków, lepienie prostych kształtów płaskich

– zlepianie z części, modelowanie w bryle

– ściskanie bryłek pomiędzy palcami (kształtowanie błotników samochodów, płatków kwiatów, kropli deszczu itp.)

– toczenie drobnych wałeczków i kulek np. wykonanie koralików

– odciskanie wzorów z foremek np. od ciasta

– lepienie figurek

– lepienie różnych wzorów z wałeczków np. szlaczki, litery

- Wycinanie: (ćwiczy dłonie, palce, przedramię, stawy nadgarstka)

– dowolne wycinanie papieru

– wycinanie po narysowanych liniach prostych

– wycinanie figur geometrycznych

– wycinanie linii falistych, nieregularnych

– wycinanie dużych elementów z gazet, najpierw w zarysie, później po konturze

– wycinanie postaci, roślin, domów itp., z gazet

– wycinanie i tworzenie samodzielnych obrazków poprzez łączenie wyciętych elementów

Ćwiczenia grafomotoryczne i graficzne:

► **ĆWICZENIA UŁATWIAJĄCE OPANOWANIE PRAWDŁOWEGO CHWYTU OŁÓWKA:**

– Lepienie kulek z plasteliny, zgniatanie palcami kulek z papieru

– Wydzieranie drobnych papierków, wyskubywanie nitek

– „solenie”, czyli kruszenie i rozsypywanie soli, kaszy bądź piasku na tacy drobnymi ruchami palców

– rysowanie w płaszczyźnie pionowej: (dziecko stoi, papier przypięty do ściany, ręka uniesiona do góry)

► **ĆWICZENIA ZDOLNOŚCI DO KONTROLOWANIA SIŁY NACISKU RĘKI DZIECKA W TRAKCIE PISANIA:**

– Kreślenie linii, figur, szlaczków, liter, cyfr na tackach z kaszą

– Malowanie farbą palcami na dużych arkuszach papieru

– Obrysowywanie konturów rysunków w pozycji stojącej

– Kreślenie szlaczków przy użyciu kredy, kredek woskowych, węgla rysunkowego, ołówka, mazaków różnej grubości

► **WYRABIANIE NAWYKÓW ZWIĄZANYCH Z KIERUNKIEM PISANIA:**

– kreślenie linii z zachowaniem kierunku ruchu: linie pionowe – od góry do dołu, linie poziome – od strony lewej do prawej

– rysowanie kół w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara (podobnie jak literę c

– rysowanie w górnym, lewym rogu kartki jakiegoś symbolu np. słoneczka, które wskazuje drogę (zaczynamy od słoneczka, czyli od lewej strony)

– rysowanie szlaczków od strony lewej ku prawej

► **ĆWICZENIA WSPÓŁPRACY OKA I RĘKI:**

– Rysowanie po śladzie, wypełnianie wykropkowanych linii, obwodzenie konturów rysunków

– Kalkowanie rysunków przez szkło, kalkę techniczną, folię

– Obrysowywanie szablonów

– Zamalowywanie konturu rysunków

– Zakreskowywanie pól rysunków liniami poziomymi, pionowymi, ukośnymi, falistymi, zakratkowanie

– Wypełnianie rysunku różnymi materiałami np. bibułą, plasteliną, watą

– Robienie ramek ze szlaczków

– Ozdabianie narysowanych przedmiotów szlaczkami

– Łączenie ze sobą takich samych obrazków, figur, znaków, liter

– Wodzenie po śladzie linii kolorową kredką, rysowanie linii w labiryntach

Pisanie: szlaczków, liter, sylab, wyrazów, zdań najpierw po śladzie później z odwzorowywaniem, początkowo bez linii, później w liniach o zwiększonych wymiarach, a w ostatnim etapie na kartkach zeszytu z liniaturą stosowanego w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

Opracowała Irena Juszcak w oparciu o portal nauczycieli przedszkola Wychowanie w przedszkolu.pl

W opracowaniu wykorzystano następującą bibliografię:

1. M. Bogdanowicz, M. Różyńska: Lewa ręka rysuje i pisze cz. I i II. Fokus, Gdańsk 2001, 2002
2. M. Bogdanowicz: Metoda Dobrego Startu w pracy z dzieckiem od 5 do 10 lat. WSiP Warszawa 1985
3. M. Bogdanowicz: Metoda Dobrego Startu. WSiP Warszawa 1999
4. M. Bogdanowicz: Ćwiczenia grafomotoryczne przygotowujące do nauki pisania wg Hanny Tymichowej. Fokus, Gdańsk 1998
5. B. Zakrzewska: Trudności w czytaniu i pisaniu. WSiP Warszawa 1996
6. Skrypt: Praca kompensacyjno – wyrównawcza z zastosowaniem zasady przystępności i stopniowania trudności wokół czterech grup nieprawidłowości rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym.